De spirituele en praktische betekenis van "Laat los, laat God"

19 september 1973
lezing 213

"Groeten en goddelijke zegeningen voor jullie allen hier, liefste vrienden. Met blijdschap en liefde begin ik weer aan een nieuw werkjaar om jullie alle hulp en leiding te geven die je waar dan ook nodig mocht hebben. Ons groeiproces gaat voortdurend verder, al naar gelang je er echt naar verlangt. Het heeft al prachtige vruchten gedragen en dat zal zeker doorgaan.

Ieder van jullie kan in de woorden die ik vanavond tot jullie mag spreken, vinden wat hij nu het meest nodig heeft. Als je met je innerlijk oor probeert te luisteren, met je innerlijk oog probeert te zien, met je diepste wezen probeert te voelen en het twijfelende denken laat rusten - op zijn minst op dit moment - zul je precies vinden wat je op dit punt het meest nodig hebt voor je ontwikkeling.

Ik heb vaak gezegd: *"laat los, laat God"*. En als jullie mediteren, uit je deze woorden soms ook: *"laat los, laat God"*. Laten we in deze lezing de ware betekenis van deze woorden onderzoeken. Ze hebben veel meer betekenis dan je op het eerste gezicht zou zeggen, vrienden.

Loslaten betekent uiteraard het beperkte ego loslaten - met zijn eigenzinnigheid, bekrompen inzicht en oordelen, of liever gezegd: vooroordelen. Het betekent het loslaten van de angsten, het wantrouwen, de misvattingen en verdenkingen. Maar het betekent ook de vasthoudendheid loslaten, die zegt: "Ik kan alleen gelukkig zijn als deze of gene dit of dat doet, of als het leven me precies brengt wat ik hebben wil." Het lijkt dan vaak of je

iets kostbaars niet op wilt geven, iets wat op zichzelf goed is om te hebben en waar je ook werkelijk recht op hebt. Betekent loslaten dan dat je genoegen moet nemen met ongelukkig en onvervuld zijn? Is het streven naar vervulling dan fout en moet je dat loslaten? Die vragen zijn belangrijk en we zullen ze in deze lezing behandelen.

Het gaat er uiteindelijk om dat je 'God laat' vanuit de kern van je wezen, vanuit je hart, je diepste zelf, waar God tot je spreekt als je wilt luisteren. Maar voordat die hoogste, meest gezegende en meest veilige toestand er kan zijn, moeten belemmeringen en dualistische verwarringen altijd uit de weg worden geruimd.

Het is meestal veel gemakkelijker om een filosofisch begrip of een spirituele vooronderstelling in theorie te begrijpen dan in de praktijk toe te passen. Jullie aardse reacties lijken vaak te banaal en onbetekenend in verhouding tot de grotere levensvragen. Maar juist in die 'onbelangrijke' dingen kan de sleutel tot de verwarring en conflicten worden gevonden, die het je onmogelijk maken om de grote spirituele waarheden op je dagelijks leven toe te passen.

We zullen nu proberen de bovengenoemde verwarring te bespreken. Zoals alles, kunnen ook de grote waarheden worden vervormd, zodat ze iets anders laten zien dan ze zijn. Veel mensen zijn zich bijvoorbeeld bewust van het feit en van de waarheid, dat het universum goed en weldadig is en dat de goddelijke wet niet van ze eist te moeten lijden. Maar ze proberen op een eigenzinnige manier de vervulling waar ze zo vurig naar verlangen, te bewerkstelligen. Tegen hen zeggen dat ze moeten loslaten lijkt in te houden, dat ze moeten berusten in leegheid, lijden, pijn en onvervuld verlangen. Daarom houden ze vast aan een heel gespannen leven hetgeen op zichzelf het binnenstromen van de grotere wereld, van de diepere werkelijkheid die licht, waarheid, liefde, overvloed en iedere denkbare vorm van vervulling is, verhindert.

De goddelijke impuls kan alleen zijn eigen, harmonische ritme volgen als er de vrije loop aan wordt gelaten. Energetisch moeten er geen harde knopen zijn. Eigenzinnigheid, angst, doordrijven, forceren en wantrouwen scheppen een energetisch klimaat dat lijnrecht tegen de goddelijke stroom ingaat. De geestesgesteldheid die dit gespannen, wantrouwend en forcerend gedrag teweegbrengt, staat lijnrecht tegenover het goddelijk bewustzijn. Het vertrouwen is niet in balans. Het kleine, beperkte ego wordt vertrouwd terwijl het grotere goddelijke zelf wordt ontkend. Dit wil

niet zeggen dat het ego moet worden ontkend. De creativiteit en wijsheid ervan moeten echter worden ontplooid en dat is precies wat er gebeurt als de goddelijke impuls wordt toegelaten.

Zoals jullie weten creëren alle houdingen eigen energiesystemen. Een gespannen vasthouden en niet los kunnen laten creëert een gesloten energiesysteem. Dit is gemakkelijk te zien op het uiterlijk niveau van bestaan. Waar tirannie en overheersing de overhand hebben, waar de wil van een paar machtswellustelingen zichzelf aan anderen oplegt, wat voortkomt uit angst en nog meer angst veroorzaakt, wordt de creatieve vonk gedoofd. Een gesloten systeem schept altijd weerstand, ook al kan iemand tijdelijk en uiterlijk voor die macht buigen, omdat hij angstig en zwak is. Maar er komt een moment dat elk angstig mens opstaat en zijn boeien afwerpt. De geschiedenis heeft dit altijd bevestigd. In het verwarde menselijk denken wordt deze gezonde beweging dikwijls verward met een algemene opstandigheid, die gekoppeld is aan en gevoed wordt door een kinderlijke wil om nee te zeggen tegen echte autoriteit, tegen waarheid en leiding, en tegen de noodzaak van zelfdiscipline en persoonlijke verantwoordelijkheid. Ook hier kan onevenwichtigheid bestaan: aan de ene kant geeft iemand toe waar hij dat niet zou moeten doen, onderwerpt zich, sust en verkoopt zichzelf en aan de andere kant rebelleert hij waar hij dat niet zou moeten doen.

Nadat hij zijn krampachtige eigenzinnigheid heeft opgegeven, nadat hij ophoudt met zich vast te houden en begint los te laten, rebelleert de mens innerlijk tegen de onzekerheid die hoort bij het zetten van een nieuwe stap in de schijnbare leegte. In plaats van dat proces te vertrouwen, vertrouwt hij op valse goden wat dat voor iedereen ook mag betekenen.

In menselijke relaties kun je gemakkelijk zien dat innerlijke druk, subtiele dwang, bijvoorbeeld in de vorm van: “Jij moet van me houden” precies de tegenovergestelde reactie oproept. Je voelt dat je deze eis niet kunt opgeven omdat je niet verdragen kunt dat er niet van je gehouden wordt. Heb je er geen recht op? Gunt het universum je die zo noodzakelijke vervulling dan niet? Hoe kun je de eis opgeven en genoegen nemen met de grauwe leegte die je vreest als je die liefde opgeeft? Toch is het duidelijk dat juist de *eis* en de houding van ‘je moet’ alles behalve liefde van de ander oproept. Liefde kan niet bloeien in een gesloten energiesysteem. Een gesloten energiesysteem komt voort uit wantrouwen, niet liefhebben, macht en het verdraaien van de waarheid. Daarom kan het geen liefde scheppen.

Jullie, die op het pad werken, komen die gespannenheid, die angst en dat vasthouden voortdurend in jezelf tegen. Je kunt het weerstand noemen of allerlei andere namen geven. In de grond is weerstand niet gericht tegen een bepaald mens, een helper of een therapeut, een idee of zelfs niet tegen werkelijke overheersing. Aan echte overheersing hoef je niet krampachtig vast te houden. Het gespannen vasthouden en het niet willen loslaten, is in feite altijd een werkelijk onderdeel van de innerlijke, spirituele strijd om het vertrouwen: in het kleine ego of in God in je. Om je goddelijke kern te kunnen vertrouwen, dien je als het ware door de tussenliggende bewustzijnstoestanden die het denken heeft geproduceerd en nu wil vermijden, 'heen te reizen'. Maar al te vaak wil het zelf vermijden wat het heeft geproduceerd, of dat nu pijn of verwarring, leegte of angst is. Wat het ook is, het moet omarmd worden zodat het onderzocht, begrepen en dus opgelost kan worden. Er is een enorm verschil tussen geloven dat deze tijdelijke toestand de uiteindelijke realiteit is die verdragen dient te worden en het inzicht dat dit een tijdelijke situatie is. Zo lang het eerste wordt geloofd, zal het zelf of tegen loslaten vechten of berusten in wanhoop en ongelukkig zijn.

Daarom is de weerstand tegen loslaten zo sterk. Je geeft de voorkeur aan de situatie zoals die op dit moment is en waarin je vermijdt om in die andere, zelfgemaakte bewustzijnstoestanden terecht te komen waar je doorheen moet om los te kunnen laten en je leven te scheppen en te verruimen. Je verkiest de status quo, ook al voelt de toestand waarin je loslaat en God er laat zijn, prachtig, rijk, licht, vreugdevol en veilig. Velen van jullie ervaren dit steeds vaker. Zo kan de weerstand om los te laten geleidelijk verminderen. Het kan nooit in een keer gebeuren. Je moet steeds opnieuw kiezen en je verbinden.

De gespannenheid die je voelt is zo vaak terug te voeren tot de onderstroom 'ik moet en zal het hebben'. Maar dat wanhopige gevoel is eerder het gevolg van de gespannenheid die God buiten sluit dan van het niet hebben wat je wilt. Die gespannen toestand, resultaat van angst, wantrouwen en een besef van armoede, lijkt je vasthouden te rechtvaardigen. Ik herhaal wat ik al eerder zei: het opgeven van de gespannen eigenzinnigheid houdt in de eerste plaats in dat je het vasthouden aan je wensen loslaat. De wens moet nu worden losgelaten, wat iets heel anders is dan hem voor altijd opgeven. *Het wie, wat, waar, wanneer en hoe* van de vervulling van de wens moet je tijdelijk opgeven. Als je dat hebt losgelaten kom je misschien weer uit bij hetzelfde wie, wat, waar, wanneer en hoe maar het zal op een ander emotioneel en

spiritueel niveau gebeuren. Vaak echter weerhoudt het vasthouden aan je wens op ‘alleen die ene manier’ je van de feitelijke vervulling. Als je het creatieve proces de vrije loop laat zul je dingen ervaren die qua geluk en vervulling je stoutste verwachtingen verre overtreffen. Je geest is vaak niet in staat om zich ook maar een voorstelling van de rijkdom van het universum te maken. Daarom moet je leren om jezelf leeg te maken in het moment en je voor het goddelijk proces open te stellen. Dat is de betekenis van ‘God laten’.

Soms moet je het verlangen van je eigenzinnigheid opgeven. Maar dat is slechts tijdelijk zo. Als je innerlijk een negatief beeld van je eigen leven hebt opgebouwd, waarin alleen maar plaats is voor lijden, dan moet je dit beeld onderzoeken en uitbannen om de energetische kracht ongedaan te maken. Dat is onmogelijk als je tegelijkertijd vasthoudt aan deze in wezen negatieve overtuiging en ertegen vecht.

Als je dominerende trekken vertoont in je relaties met anderen, als je vecht tegen hun onvolmaaktheden en onvolwassen kanten die je pijn doen, komt dat alleen omdat je niet vertrouwt dat de God in jou je kan geven wat je nodig hebt zonder dat je anderen jouw ideeën hoeft op te leggen, hoe juist die ideeën theoretisch ook mogen zijn.

De mensheid zit gevangen in dit conflict: of je houdt vast aan de grauwheid, pijn en verlatenheid, die je vreest te zullen aantreffen als je los zou laten, of je trekt je in die sombere toestand terug om maar niet meer te hoeven vasthouden. Het is een universeel conflict en maakt deel uit van het dualistische denken op dit bewustzijnsniveau. Zoals jullie me wel vaker hebben horen uitleggen, zijn er talloze andere vormen van verwarring en conflict, waarin de mens verwikkeld is en waaruit hij met grote inspanning een uitweg moet vinden. In dit speciale geval gebruikt hij zijn eigenzinnigheid of berust hij in een negatieve toestand, verliest alle hoop en koestert een negatieve levensovertuiging. Dit is zelden op alle levensterreinen van toepassing maar wel bijna altijd op enkele.

Uiterlijk neig je misschien meer naar een van deze twee kanten maar de andere leeft ook in je, verborgen voor je bewustzijn. Misschien ben je uiterlijk bazig, agressief en ligt het in je aard om gemakkelijk over anderen heen te lopen omdat je sterk bent, goed weet te overtuigen of goed kunt manipuleren. Als je dat doet gebruik je een deel van je krachten om berusting, wanhoop, hopeloosheid en wantrouwen op bepaalde terreinen van het leven te verbergen. Of je bent uiterlijk een persoonlijk-

heidstype dat voor alles goed met anderen wil kunnen opschieten, dat zich afhankelijk opstelt en geen ruzie met anderen wil; dan moet daaronder het verlangen om te domineren aanwezig zijn. Vaak wordt die dominantie verkregen door onderwerping. 'Ik zal doen wat je zegt, zodat je aan me gebonden blijft en mij moet gehoorzamen. Je zult je te schuldig voelen om tegen me in te gaan, nu ik bewezen heb zo volgzaam te zijn.' Ik waag het om te zeggen dat jullie zulke verborgen houdingen in de loop van je padwerk bent tegengekomen. Welke van deze twee reactiemogelijkheden op het leven ook de jouwe mag zijn, de tegenovergestelde kant moet ook in je aanwezig zijn. Misschien ben je je van de houding die je laat zien aardig bewust geworden maar geloof je nog steeds niet dat het tegenovergestelde ook in je bestaat. Wie uiterlijk domineert, vindt het moeilijk om de innerlijke hopeloosheid onder ogen te zien. Wie uiterlijk negatief, afhankelijk, zwak en onderdanig is, vindt het moeilijk om zijn dominante, manipulerende kant te erkennen. Er zijn altijd twee kanten aan de medaille.

Tegen het grote aantal nieuwe vrienden op het pad zeg ik dat jullie aan het begin van het pad van zelfonderzoek misschien zelfs niet van het uiterlijke persoonlijkheidsaspect bewust zijn. Maar stapje voor stapje zul je je, wanneer je goed naar jezelf kijkt, eerst van het openlijke en dan van het verborgen deel van het geheel bewust worden.

Als de mens zijn formule om met het leven om te gaan gevonden heeft, vindt hij het erg moeilijk om het verborgen aspect te herkennen. Als iemand van nature krachtig is, maar zijn kracht gedeeltelijk voor zijn eigenzinnigheid gebruikt, kan hij het lange tijd ‘redden’ met deze ‘oplossing’ om het onheil waarin hij heimelijk gelooft af te wenden. Als iemand van nature zacht en buigzaam is, maar deze trekken gebruikt om anderen te manipuleren en de macht die hij over anderen wil uitoefenen verbergt, zal hij het heel moeilijk vinden om het eerste op te geven en het laatste onder ogen te zien. Als je lijkt te krijgen wat je hebben wilt door te kiezen voor de kant waarin je persoonlijkheid domineert, is het veel moeilijker te zien wat je mist. Alleen als het leven je uiteindelijk duidelijk maakt dat je succes een illusie is en dat je in feite tegen een al bestaande leegte aan het vechten bent, die het resultaat van je gekozen ‘oplossing’ is, zul je voldoende gemotiveerd zijn om dit gevecht onder ogen te zien.

Het lijkt er misschien op dat je tijdelijk krijgt, of zelfs echt krijgt, wat je nodig hebt, maar dat is maar schijn. Je krijgt niet de echte vervulling omdat je die voortdurend onmogelijk maakt door juist van deze

‘oplossingen’ uit te gaan. Laten we aannemen dat je liefde en intimiteit met een ander mens wilt maar er niet zeker van bent dat dit verlangen wederkerig is. Laten we verder aannemen dat je de baas speelt door te claimen, door dominerend gedrag, jaloezie, dwang en eisen. (Openlijk of heimelijk. Je kunt net zo goed de baas spelen door je zwak en afhankelijk op te stellen en door slachtoffer te spelen). Als de ander gedeeltelijk echt van je houdt maar je voor een deel ook voor zijn eigen behoefte nodig heeft of wil gebruiken, zal hij of zij zich wel aan je onderwerpen maar het je ook kwalijk nemen en ondanks zijn eigen aandeel in de relatie je erom haten en in opstand komen. Dus ook als je ‘slaagt’, betekent het weinig omdat je voortdurend aan het vechten bent tegen die reacties waarvoor je medeverantwoordelijk bent. Die negatieve reacties in de ander versterken alleen maar je negatieve visie op het leven. En zo gaat het maar door. Maar wat zal er gebeuren als je de moed en de integriteit hebt om de teugels te vieren, ook al ben je bang dat je die ander kwijt raakt? Als dat zou gebeuren, wat heb je dan verloren? Maar als je ‘wint’, doe je de verrassende ontdekking dat de ander je uit vrije wil lief hebben zonder je bazige, manipulerende houding. Dat is de ware rijkdom die je verlangt. En zelfs als je die ander verliest, zou dat dan echt betekenen dat je voor altijd alleen moet zijn? Of dat wat je van een bepaalde relatie verwacht, anders niet kan? Beslist niet. Maar misschien moet je tijdelijk in je eigen grauwheid duiken om de belemmerende werking ervan op te lossen. Op die manier kun je ‘God laten’.

De bedoeling van Gods schepping is dat je alle voorstelbare geluk hebt. Als je je ervan kunt overtuigen dat al het goede er ook voor jou is, is er ruimte voor vertrouwen. Maar wantrouwen en ongeloof vormen een slechte basis voor vertrouwen en geloof. Als alle energie die je nu gebruikt om je omgeving naar je hand te zetten, gebruikt zou worden om echt in de overvloed van het leven te geloven, zou je inderdaad zo’n rijk leven creëren. Het verbergen van je gebrek aan geloof, je wantrouwen, je negatieve kijken en vervolgens het verbergen van de middelen die je gebruikt om dat te ‘overwinnen’, vreet waardevolle, in essentie creatieve energie.

Ik raad jullie allen aan om vooral te kijken naar de zichtbare en de verborgen uitingen van deze innerlijke strijd en in welke levensgebieden ze zich voordoen. Kijk naar het gebrek aan vertrouwen dat er moet zijn, als je God niet laat zijn, als loslaten de bijbetekenis lijkt te hebben van berusting in onvervuld zijn. Voel de innerlijke verandering in je als je ophoudt met grijpen en visualiseer je zelf vertrouwend, geduldig en nederig, open voor het beste dat het universum te bieden heeft.

Of je nu je krampachtigheid ervaart of je wanhoopsgevoel dat het beste van het leven niet voor jou lijkt weggelegd, probeer met de verborgen keerzijde daarvan in contact te komen. Beide facetten moeten aan de oppervlakte komen. Word je ten volle van beide aspecten bewust. Alleen dan zul je de sleutel kunnen vinden die ik je hier nu geef. Alleen over deze sleutel hóren kan nooit voldoende zijn, ook al zal het je zeker helpen om de juiste richting te vinden. Het vereist een heleboel werk aan jezelf om deze sleutel te gebruiken.

Voordat ik over deze sleutel spreek, wil ik iets meer zeggen over het onderwerp: ‘loslaten, God laten’ in verband met je omgang met andere mensen. Ik noemde het conflict al dat er lijkt te zijn tussen je behoefte om liefde, respect en waardering te ontvangen en dat te willen forceren; ik sprak over het dilemma dat je dit verlangen lijkt te moeten opgeven en over je verwarring of je daar wel recht op hebt. Omdat het zo belangrijk is wil ik hier nogmaals zeggen dat, hoe gerechtvaardigd je aanspraak op de schepping ook is, het universum je hierin niet kan voorzien als je je verkrampt, geforceerd, wanhopig en negatief opstelt. “Je moet van me houden” is ook geen uitdrukking van ware liefde van jouw kant. Liefde en ‘moeten’ sluiten elkaar uit. Forceren laat de ander niet vrij. Een open energiesysteem functioneert altijd vrijelijk en zou er als volgt kunnen uitzien: 'Ik zou willen dat je van me hield. Je lijkt degene te zijn met wie ik mezelf zou willen delen, aan wie ik mezelf helemaal zou willen geven. Als jij dat inderdaad bent, weet ik dat je in vrijheid bij me moet komen, uit je eigen vrije wil. Ook al zou mijn wil je echt kunnen beïnvloeden, dat zou ik toch niet willen. Ik vertrouw dat het universum me geeft wat me toekomt. Als jij dat niet echt wilt, kan ik je innerlijk loslaten en in vertrouwen wachten op degene die me waardeert en in vrijheid wil ontvangen wat ik te geven heb.' Hieruit spreekt een open energiesysteem, een houding die de beschikbare overvloed weerspiegelt. Deze overvloed omgeeft je voortdurend maar een verstopt energiesysteem richt een muur op die je van deze altijd aanwezige overvloed afsluit. Hetzelfde principe geldt natuurlijk voor alle andere relaties: een bepaalde baan willen, vrienden, of mensen die van je kopen wat je te verkopen hebt, die van je nemen wat je te bieden hebt of je geven waar je naar zoekt.

In werkelijkheid is je gesloten energiesysteem, je gespannen krampachtigheid, je verkeerde en ineffectieve wapen tegen een negatieve kijk op de wereld waarin je leeft. Het wapen wordt des te krachtiger gehanteerd naarmate het nuttelozer blijkt: je wordt nog eigenzinniger, hebberiger, jaloerser en dominanter. Het energiesysteem sluit zich zodoende steeds

vaster en sluit de rijkdommen van het leven buiten. Je negatieve illusie over het leven wordt versterkt en je vecht tegen deze illusie, deze negatieve visie, om niet in de afgrond van berusting en apathie te vallen, in plaats van los te laten.

Je moet in een open energiesysteem leven om uit te kunnen reiken naar het leven en om ontspannen en in vertrouwen aanspraak op de rijkdom daarvan te kunnen maken. Je moet zelf rijk zijn om energetisch afgestemd te zijn op de rijkdom van het universum. In een gesloten energiesysteem geloof je dat je een pauper bent en ontzeg je jezelf die rijkdom. Je bewust zijn van je rijkdom houdt op de eerste plaats in dat je zo sterk, royaal, nederig en eerlijk bent dat je geen macht over anderen wilt uit oefenen, hoe subtiel ook. Niet loslaten is dwang uitoefenen; dwingen, hoe verborgen ook, is stelen omdat je weet dat je niets zou hoeven forceren als het je vrijwillig gegeven zou worden. De ironie ervan is vaak, dat wat klaar ligt om je gegeven te worden, onbereikbaar wordt als je het dwingt. Niet loslaten moet daarom je integriteit op een diep niveau aantasten en veroorzaakt twijfel aan jezelf en aan je recht om gelukkig te zijn. Niet loslaten staat gelijk aan bedelen. Loslaten is hetzelfde als weten hoe rijk je eigenlijk bent en aan de bereidheid om dit feit duidelijk bewust te maken. Loslaten houdt dus in dat je eerlijk naar je illusies, pretenties en oneerlijkheden kijkt, zonder jezelf te ontzien.

Zoals je weet zijn gedachten en energieën voortdurend bezig te scheppen. Er is een enorm verschil tussen het creëren van een gesloten systeem door te manipuleren (anderen, feiten, gebeurtenissen of creatieve energieën om je heen) of van een open systeem door te vertrouwen.

De sleutel die je moet leren is *je laten gaan in vertrouwen.* Om te vertrouwen moet je eerst een paar tussenschakels creëren. Daar kun je niet omheen. Die schakels zijn de brug naar een werkelijk positieve levensverwachting. In zo'n houding is er geen druk, geen angst en geen twijfel, alleen maar een diep vertrouwen in de goedheid van het universum en in de mogelijkheid dat je het allerbeste kunt krijgen, het allerbeste op alle bestaansniveaus. Dat is de sleutel waar we hier mee bezig zijn.

Het open energiesysteem waarin je je vervulling en rijkdom kunt creëren, vraagt van je dat je je innerlijke rijkdom ontdekt. Je moet rijk *worden*. Vanuit je armoede kun je nooit een open energiesysteem scheppen. Op zijn best maak je een gesloten energiesysteem, waarin je direct of indirect heerst, dwingt, druk uitoefent, beveelt, eist en manipuleert en ... vals

speelt!

Het open systeem dat de rijkdom schept die van binnenuit en van buitenaf in je stroomt, moet uit je eigen rijkdom voortkomen. Het maakt dat je je kunt veroorloven nu verlies te lijden en de tijdelijke pijn te verdragen om de echte belemmering van de onvervulde behoefte te vinden. Door een verandering van de innerlijke instelling kun je die tenslotte opruimen. Op díe manier kun je rijkdom uit armoede creëren.

In dit proces moeten een aantal stappen worden gezet. 1. Herken het conflict dat we hier hebben besproken; je strijd tussen je wanhoopsgevoel en het forceren, vasthouden en de dwang daarbij. 2. Erken dat dit conflict bestaat, omdat je handelt vanuit een denkbeeldig tekort, vanuit een overtuiging dat je niet krijgt wat je nodig hebt als je het forceren, vasthouden en dwingen opgeeft. Je gelooft dat je veroordeeld bent niet te ervaren waarnaar je verlangt en wat je nodig hebt om te gedijen. 3. Zet je volledig in om de ware oorzaak van je onvervuld zijn uit te werken, zoals je dat op dit pad gewend bent. Doe dit in een geest van oprechtheid, volharding, geduld en nederigheid. Met nederigheid bedoel ik, dat je in plaats van het universum te verwijten dat je op een bepaald terrein van je leven armoedig bent, op zoek gaat naar je misconcepties die die armoede hebben gecreëerd.

Bijna iedereen heeft wel gebieden waarin hij zich rijk voelt en andere waarin hij zich arm voelt en dus behoeftig. Het komt zelden voor, vooral onder mensen zoals jullie, dat voor alle gebieden hetzelfde geldt. Ontdek daarom waar jij je rijk voelt en waar arm. Misschien voel je je rijk met bepaalde creatieve talenten, waarmee je jezelf volledig competent en thuis voelt en waar je die grenzeloze overvloed in je voelt. Daarin voel je je als een bron die nooit opdroogt. Maar tegelijkertijd voel je je misschien arm wat betreft het vinden van echte respons. Een ander kan zich op dat terrein juist heel zeker voelen maar erg twijfelen of hij wel ooit overvloed en veiligheid op financieel terrein zal krijgen. Jullie weten allemaal nu wel hoe je naar de innerlijke redenen van zo'n toestand moet zoeken, zodat ik daarover niet in details zal treden. Jullie weten dat er misvattingen, een negatieve intentie en destructief gedrag aanwezig moeten zijn. Nu wil ik alleen dit zeggen: wees duidelijk over waar je je rijk en waar je je arm voelt. Waar je je rijk voelt, zul je altijd rijk zijn, omdat je daar ook een gevende en eerlijke houding zult hebben. Maar waar je je arm voelt, zul je arm blijven totdat je innerlijke rijkdom schept door te geven en eerlijk te zijn.

Het zou nuttig zijn als je je gevoelens en houdingen tegenover jezelf eens bekeek waar je gevend en eerlijk bent, teneinde onderscheid te leren maken tussen je rijkdom en je armoede. In feite bestaat rijkdom altijd en in iedereen. Maar als je niet weet dat je die rijkdom bezit en er blind voor bent, zul je alleen je armoede echt geloven en ervaren. Hoe armer je denkt te zijn, hoe sterker je reactie is dat je niets te geven hebt. Hoe vaak heb je niet ontdekt op dit pad, zowel bij jezelf als bij anderen, dat gevoelens onder controle worden gehouden omdat als je ze laat zien het lijkt of je een onverdraaglijke leegte creëert die alleen door anderen opgevuld kan worden?

Laten we eens kijken wat er gebeurt als je gelooft dat je arm bent. Ik heb eerder gezegd dat elke vorm van dwingen, domineren, forceren en manipuleren gelijk staat aan vals spelen. Als we zo'n houding in woorden zouden samenvatten, zouden ze het volgende uitdrukken: "Ik dwing je om me te geven wat je me niet wilt geven. Als mijn pure kracht niet sterk genoeg is zal ik mijn listen gebruiken. Ik zal zorgen dat je je schuldig voelt, omdat je me niet geeft wat ik van je wil. Ik zal je beschuldigen en je verwijten dat je me tot slachtoffer maakt. Ik zal het omkeren en jou beschuldigen van wat ik stiekem tegen jou doe. Ik zal bijvoorbeeld beweren dat je me domineert, omdat je weigert je aan me te onderwerpen." Het is gemakkelijk in te zien dat dit niets met liefde te maken heeft. Zo'n houding is oneerlijk, bedrieglijk, eisend en is een inbreuk op de vrijheid van de ander, of probeert dat althans.

De vrije, open, liefdevolle houding van een open energiesysteem zegt: "Ik zou het heerlijk vinden om je liefde te krijgen, maar omdat ik van je houd geef ik je de vrijheid om naar mij toe te komen als en wanneer jij dat wilt. Als je niet van me wenst te houden, heb ik niet het recht om jou je schuldig te laten voelen door te doen alsof dit me kapot maakt." Dat is echte eerlijkheid, fatsoen en integriteit die rijk maakt. Je hebt recht op liefde, op geld of op vervulling, maar als je dat op een onduidelijke manier probeert te krijgen, werken je middelen belemmerend en zijn in wezen oneerlijk. Omdat je je arm voelt, denk je dat je moet stelen en omdat je blijft stelen blijf je arm. Alleen een eerlijk iemand kan voelen dat hij rijkdom verdient. Een forcerende, vasthoudende houding geeft je een afgesloten of een kort gehouden gevoel.

Stelen creëert schuld en schuld veroorzaakt twijfel of je wel recht hebt om zomaar te ontvangen. Juist daardoor creëer je armoede voor jezelf en het kan niet anders dan dat je gaat twijfelen of je wel rijkdom kunt creëren. Je

overtreedt ook de spirituele wetten. Het is heel erg belangrijk om uit te vinden op welke manier je dat doet.

Als je zo bezig bent zul je ook ontdekken dat je niet gelooft dat het universum je zal brengen wat het je wil geven. Je geeft het universum de kans niet aan je te geven wat je nodig hebt, vanwege het gesloten energiesysteem dat je gecreëerd hebt. Precies hetzelfde geldt voor een relatie. Al heb je nog zo'n goed contact en houd je nog zoveel van .iemand, als je forceert en afdwingt wordt het je automatisch onthouden. Je eis erom zal wrok oproepen, zelfs bij degenen die er aan toegeven vanwege hun eigen neurotische motieven. Je staat jezelf niet toe om bestaande of groeiende liefde te ontvangen door een negatieve energiestroom: als je grijpt en niet los laat en God er laat zijn, moet er wel sprake zijn van een oneerlijke, onoprechte houding. Druk creëert tegendruk. Loslaten maakt het mogelijk om de werkelijk goddelijke wet te ervaren, dat wil zeggen: te ervaren wat er is. Tijdelijk kan er dan duisternis en negativiteit zijn, laat dat maar voor wat het is, zodat wat uiteindelijk is - licht en schoonheid - zich kan openbaren. *Alleen als je los laat kunnen anderen vrij zijn om van je te houden.*

Je kunt inderdaad in een relatie vastzitten waarin liefde niet in vrijheid naar je toekomt. Dat komt omdat je door je verdraaiingen en je besef van armoede op dit terrein, iemand aantrekt die niet in staat is om je liefde te geven. Je moet misschien eerst loslaten wat je van een bepaald iemand wilt en de tijdelijke armoede en leegte in jezelf accepteren. Je moet er doorheen tot je door je toenemende innerlijk gezondheid, vrijheid en rijkdom ontdekt, dat het je in vrijheid wordt gegeven. En als je eenmaal het verschil geproefd hebt tussen wat je door druk en controle krijgt en wat je krijgt als je loslaat, wil je het nooit meer op de eerste manier. Het eerste is zinloos. Het kan je niet verrijken omdat je het onttrokken hebt aan je eigen gevoel van armoede, maar wel een vals gevoel van armoede.

De rijkdom die nodig is om te kunnen bestaan in een open energiesysteem, waarin mensen, liefde, rijkdom en het universum vrijelijk naar je toe komen, kun je alleen creëren wanneer je net zo royaal geeft als je wilt ontvangen. Deze woorden zijn vaak gezegd door alle godsdiensten en filosofieën en zijn zeker niet nieuw. Maar geven is zo vaak een vals masker, een truc die gebruikt wordt om listen en bedrog, oneerlijkheid en negativiteit die in het hart aanwezig zijn, alleen maar te verbergen. Aangezien de innerlijke wereld van wat er werkelijk gaande is niet misleid kan worden, moet je de gevolgen dragen van wat er op dit diepere niveau

echt bestaat, en niet van wat je wilt geloven dat in je bestaat. Daarom betekent loslaten eerst vaak, dat je in die innerlijke negatieve wereld plonst die je gecreëerd hebt en verborgen hebt gehouden voor jezelf en je omgeving. Maar bedenk, dat dit niet de uiteindelijke 'jij' is, waartoe je of verdoemd bent of waarvoor je je moet verbergen. Door die 'jij' te erkennen kun je het veranderen.

Er is veel moed en nederigheid nodig om jezelf eerlijk onder ogen te zien. Je situatie is nooit hopeloos, ook al kom je eerst je negatieve overtuiging tegen die je in je bewustzijn gevormd hebt en ervaar je de pijn ervan als een tunnel waar je doorheen moet omdat je weet dat je niet kunt vermijden wat je geschapen hebt. Maar je blijft arm achter als je dit proces ontkent en je je levenlang slachtoffer blijft voelen vanwege de pijn die je uit onwetendheid, oneerlijkheid en negativiteit hebt gecreëerd.

Als je dat durft, leer je steeds verder loslaten. Dat betekent in wezen: 'Als anderen willen wat ik te geven heb, geef ik het hun graag. Als ze het niet willen zal ik ze loslaten. Als dat pijnlijk is zal ik die pijn accepteren en mijn aandeel onderzoeken. Ik vertrouw erop dat de uiteindelijke goedheid van het leven me geeft wat ik nodig heb, ook al ben ik op dit moment nog niet in staat het te ervaren.'

Deze meditatie vrienden, is de laatste stap in de volgorde die ik heb aangegeven, om je uit een ongelooflijk pijnlijke en hopeloze dualiteit los te maken waarin de hele mensheid fundamenteel gevangen zit. De een meer dan de ander; toch probeert elk mens uit dit patroon los te komen. Je creëert rijkdom en een open energiesysteem, als je ziet hoe je eisen je vervulling onmogelijk maken en als je ziet dat je eisen en je gespannen vasthouden een belediging voor het universum zijn. De eis zegt: "Ik geloof dat ik alleen maar iets kan krijgen door dwang, druk, bedrog en manipulatie."

Als je deze stappen zet moet je eerst het vasthouden loslaten en ook loslaten wat je door die forcerende houding, eigenzinnigheid en dwang verkregen hebt. Dat betekent dat je misschien niet direct van buiten krijgt aangevoerd wat je verlangt. Je moet eerst de innerlijke houding creëren waarin *je het niet hebben accepteert* in vertrouwen, en toch (of juist daardoor) je innerlijke rijkdom voelt. Het vermogen om het in het leven te kunnen stellen zonder wat je wilt hebben, verhoogt je zelfrespect en je integriteit en dit zal je gaan verrijken vanuit je eigen bronnen. De vervulling van buitenaf wordt dan bijna ondergeschikt. Misschien is onderge-

schikt niet helemaal het juiste woord. Wat ik wil duidelijk maken is, dat er vaak een echte behoefte aan uiterlijke vervulling bestaat, maar dat zo'n vervulling een natuurlijk bijproduct van je innerlijke staat moet worden. Ook moet het niet iets zijn waar je niet buiten kunt. Als dat het geval is ligt je middelpunt in anderen en niet in jezelf. De uiterlijke vervulling, hoe belangrijk ook, is gewoon een organische ontwikkeling van je innerlijke staat. Eerst moet je die geestesgesteldheid in jezelf creëren, waarin je los *kunt* laten wat je hebben wilt, ook al voel je je leeg en behoeftig en heb je pijn maar altijd gericht op die andere bewustzijnsstaat waarin je kunt binnenstromen zonder je tegen je huidige situatie te hoeven verzetten. Op die manier kun je je innerlijk afstemmen op de universele wet en op schepping die altijd bereid is je te geven wat je echt nodig hebt om gelukkig te zijn.

Ik wil nog iets over schuld zeggen wat heel belangrijk is, vooral in verband met dit onderwerp. Ik wil het verschil bespreken tussen schuld, schaamte en berouw. Ik heb dit zo af en toe in het verleden al eens besproken. Ik heb het vaak over echte en valse schuld.[1] Ik spreek ook vaak over het zelfvernietigend karakter van schuld waardoor het zicht op het ware goddelijk zelf belemmerd wordt. Laten we nu eens kijken wat het verschil is tussen schuld, schaamte en berouw.

Als je je schuldig voelt zeg je eigenlijk: "Er is voor mij geen verzoening en ik verdien om vernietigd te worden." Omdat je een wezenlijk onderdeel van de schepping, van het universum en van God bent, is het ook een belediging van jezelf, net alsof je er niet op vertrouwt dat er genoeg is voor iedereen op het gebied van goedheid, veiligheid, rechtvaardigheid, rijkdom en schoonheid. Hoe negatief, destructief, vals, kwaadaardig, haatdragend, oneerlijk en manipulerend het ook is wat je van jezelf ontdekt, het is alleen een gedeelte van je, iets tijdelijks, dat je werkelijke zelf zichtbaar heeft gemaakt, zodat je het kunt herkennen en veranderen. Het betekent nooit dat dit alles van je is. Wees op je hoede voor deze gevaarlijke misvatting.

Er is een direct verband tussen deze vernietigende schuld en je wantrouwen van het leven. Het is van essentieel belang om deze tweeledige verdraaiing aan te pakken en recht te zetten. Door dit soort schuld verbreek je onvermijdelijk de verbinding met je eigen goddelijke

[1] Zie lezing 108 'Wezenlijke schuld door liefdeloosheid; uit de weg gaan van verplichtingen
en lezing 109 'Geestelijk en emotioneel welzijn door het vergoeden van echte schuld' (Noot vertaler)

stroom. Daardoor moet je onmiddellijk naar het andere uiterste gaan, waarin je je werkelijke falen en fouten vergoelijkt, de delen van je die vierkant en eerlijk onder ogen gezien moeten worden. Daarom gaat de weerstand tegen je tekortkomingen altijd gepaard met een zelfvernietigend schuldgevoel. En dat zelfvernietigend schuldgevoel staat rechtstreeks in verband met een ontkenning van de ware aard van een algevende, alles liefhebbende en alvervullende kosmos voor alle schepsels. Kijk uit voor dit schuldgevoel, vrienden, want het leidt niet tot zelfreiniging. Het is geen realistische of constructlieve houding.

Hoe zit dat met schaamte? Schaamte is de emotie of houding die te maken heeft met indruk die je op anderen wilt maken. Misschien schaam je je om je voor anderen bloot te geven omdat je je anders wilt voordoen dan je bent. Je ik-beeld krijgt de overhand op wat werkelijk is. Zo verlies je het contact met je waardevolle echte zelf. Er is dus een verschil tussen schuld en schaamte. Schuld heeft te maken met jezelf, je zelfvernietiging, je overdrijving als een soort spel. Schaamte heeft te maken met je beeldvorming, je pretenties tegenover de buitenwereld .

Echt berouw heeft niets met schuld of schaamte te maken. Als je berouw hebt, erken je gewoon je tekortkomingen en beperkingen, je fouten, je gebreken en je negativiteit; je erkent dat er delen in je zijn die de spirituele wetten schenden en dus ook je diepste integriteit. Dit erkennen (berouw voelen in realistische zin, erkennen dat deze onzuiverheden een nutteloze verspilling zijn en anderen en jezelf schade berokkenen, ze oprecht willen veranderen en niet terugschrikken voor het benodigde geduld en harde werken, de nederigheid en pijn van de noodzakelijke zelfconfrontatie) verschilt totaal van zelfvernietigende schuld of schaamte. Berouw maakt het mogelijk om te zeggen: 'Ja, het is waar, ik heb die of die oneerlijkheid, kleingeestigheid, valse trots, haat, gemeenheid (of wat dan ook), maar ik ben niet alleen maar dat. Alleen het feit al dat ik het erkennen kan en er berouw over voel en het wil veranderen, verbindt me met mijn goddelijk zelf, dat het uiteindelijk zal winnen van de dingen waar ik berouw over heb.' Het ‘ik’ dat een afkeer heeft van onwaarachtige, destructieve en ontsporende kanten en ze wil veranderen, blijft fundamenteel intact, ook als het ziet dat dit of dat niet klopt. Maak dus onderscheid tussen schuld, schaamte en berouw. En zie in dat schuld heel duidelijk te maken heeft met een gebrek aan vertrouwen in alles wat bestaat.

Lieve vrienden, er zijn veel spirituele helpers hier rondom jullie en rondom iedereen die zich op een dergelijk pad van zelfontplooiing waagt.

Sommigen van jullie twijfelen misschien aan de werkelijkheid van een spiritueel bestaan buiten het lichaam, maar of jullie daar nu wel of niet aan twijfelen, het is gewoon een feit. Er is een hele, voor jullie onzichtbare wereld, die in werkelijkheid uiterst concreet is. Zij is in feite veel tastbaarder dan de wereld die jullie als werkelijk ervaren. De wereld die jullie voor werkelijk houden is een weerspiegeling, een uiterlijke projectie waarin jullie ware zelf is binnen gedrongen om een taak te vervullen. Geef vrijwillig echte liefde door anderen te laten zijn, ook al betekent dat op het moment een verlies. Laat los in vertrouwen en geloof dat het leven je wil overladen met zijn gaven. Hoe meer ruimte je maakt voor waarheid, hoe meer je de innerlijke schoonheid, de innerlijke wereld van de werkelijkheid zal leren kennen. Die gaat nooit te gronde.

We beginnen nu met een nieuw werkjaar waarin nog meer vooruitgang en groei verwacht kunnen worden. Je ziet deze beweging ieder jaar mooier worden, ondanks of juist vanwege de moeilijkheden die je af en toe overwinnen moet. Die beweging is niet te stoppen, zolang je op je echte pad blijft doorgaan. Je groei wordt steeds tastbaarder; je lost je problemen steeds grondiger op en je gaat vreugde, veiligheid, vrede en plezier steeds dieper en langduriger ervaren, met steeds minder angst voor de erop volgende terugslag. Je bent steeds meer in staat jezelf te vervullen doordat je je werkelijk inzet om jezelf in waarheid onder ogen te zien.

Goddelijke zegeningen zijn met jullie, wees in vrede.”

Deze lezing werd gegeven via Eva Pierrakos in 1973
Oorspronkelijk uitgegeven door Center for the Living Force, Phoenicia (N.Y.)
onder de titel ‘The Spiritual and Practical Meaning of ‘Let go, let God'.
Vertaling door Anna Bol in 1981; herzien in 1993 door Riet Noordhof
en in 2000 door Marije Mol.
© Stichting Gemeenschap het Pad. Uitgave 2009